

By-, Land- og Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
lov@ft.dk
mikkel.bjorn@ft.dk

Kirkeudvalget har ved brev af 2. november 2023 (KIU alm. del – spørgsmål 4) bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Kan ministeren bekræfte, at Frederiksberg provsti har fået tilladelse til et alternativt dåbsritual og i bekræftende fald redegøre for, hvilke beføjelser en biskop har til at lave ændringer i liturgien, og kan ministeren ligeledes bekræfte, at en ændring i dåbsritualet aldrig kan betragtes som værende en lille ændring, men at det tværtimod er et sakramente og en fuldstændig integreret og afgørende del af vor kristne tro?”

Svar:

Det seneste dåbsritual blev autoriseret ved kgl. resolution af 12. juni 1992. Dåbsritualet findes i pkt. 1 i bekendtgørelse nr. 841 af 8. oktober 1992 om autorisation af ritualer for dåb, nadver i hjemmet, skriftemål, vielse (bryllup), kirkelig velsignelse af borgerligt indgåede ægteskab, jordpåkastelse og kirkeindvielse.

Det følger af § 38, stk. 1, nr. 3, i lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1299 af 8. november 2023, at præsten skal have menighedsrådets samtykke til, at der ved faste gudstjenester eller kirkelige handlinger foretages mindre ændringer i liturgi og ritualer eller benyttes andre salmebøger og salmebogstillæg end de autoriserede. Det følger videre af § 38, stk. 2, i lov om menighedsråd, at til de ændringer, der er nævnt i stk. 1, nr. 3, kræves tillige biskoppens samtykke. Biskoppens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Til brug for besvarelse af spørgsmålet har ministeriet bedt biskoppen over Københavns Stift om en udtalelse.

Det fremgår af biskoppens udtalelse af 13. november 2023, at:

”Med henvisning til mail af 9. november 2023, hvor Kirkeministeriet udbeder sig svar på en række spørgsmål til brug for besvarelse af spørgsmål fra KIU alm. del spm. 4 vedrørende ændring af dåbsritual i Frederiksberg Provsti kan jeg oplyse følgende:

Jeg har den 24. juni 2022 har givet tilladelse til Frederiksberg provsti til ændring af dåbsritualet for menighedsrådenes funktionsperiode, dvs. frem til november 2024. Tilladelsen er givet med hjemmel i menighedsrådsloven § 38, stk. 1 nr. 3) og stk. 2, efter hvilken biskoppen bl.a. kan tillade mindre ændringer i liturgi og ritualer. Det fremgår af bemærkningerne i den kommenterede menighedsrådslov, side 217, at biskoppen kan give en forhåndsgodkendelse eller stående tilladelse til at ændre i liturgien, så der ikke skal søges om tilladelse til ændringer i hvert enkelt tilfælde.

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
e-post km@km.dk

Akt nr.: 345634

Dette akt nr. bedes oplyst ved
henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 29. november 2023

Det er gjort tydeligt på Frederiksberg, at skulle præst og menighedsråd være enige om at bruge til ændrede dåbsritual, kan de herefter gøre det uden særskilt tilladelse.

Efter min mening er der tale om mindre, men gennemarbejdede, ændringer af ritual, og der er i ritualen ingen tvivl om sakramentets vigtighed. Ligeledes udtrykker ritualen evangelisk-luthersk teologi og respekterer vores folkekirkelige tradition.

Både det almindelige dåbsritual og Frederiksberg ritualen vedlægges nærværende brev, og det skal samtidig oplyses, at Frederiksberg ritualen benyttes af præster i fire ud af ni sogne.”

Frederiksberg ritualen og det autoriserede dåbsritual fra 1992 er vedlagt besvarelsen.

Jeg kan således bekræfte, at menighedsrådene og præsterne i Frederiksberg Provsti har fået tilladelse af biskoppen over Københavns Stift til at benytte et ændret dåbsritual. Det er som det fremgår af biskoppens udtalelse en forudsætning for at benytte det ændrede dåbsritual, at der er enighed mellem præsten og menighedsrådet om det.

Jeg bemærker også, at biskoppen som den myndighed, der har kompetencen til at godkende mindre ændringer i ritualen, jf. § 38, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 3, har vurderet, at der er tale om mindre, men gennemarbejdede, ændringer af ritualen, og at der i ritualen ingen tvivl er om sakramentets vigtighed.

I forlængelse af biskoppens udtalelse kan jeg oplyse, at der i de sidste 30 år har vist sig en række nye behov, der har medført ønske om udvikling af forskellige mindre ændringer af dåbsritual og dåbspraksis. Her kan nævnes lørdagsgudstjeneste med dåb og drop-in dåb, brug af forskellige inddragende og symbolske tiltag m.m. ved dåb. Antallet af dåb af unge og voksne har ligeledes været stigende, hvilket har medført et ønske om at kunne anvende andre bibeltekster og bønner end de autoriserede.

Endvidere kan jeg nævne, at der er blevet udgivet nye dåbsbønner og -salmer, hvor dåbens betydning søges formidlet i et mere nutidigt sprog. Tilsvarende er der fra forskellige sider blevet fremlagt forslag til nye dåbsritualer.

Jeg betragter de af biskoppen godkendte ændringer af dåbsritualen til brug ved dåb i Frederiksbergs Provsti som en naturlig del af denne udvikling.

Den ovenfor nævnte udvikling er bl.a. baggrunden for, at den daværende kirkeminister den 24. maj 2023 offentliggjorde, at der efter anmodning fra biskopperne blev nedsat en kommission, som skal se på, om tiden er inde til at ændre dåbsritualen i folkekirken. Dåbskommissionen skal bl.a. drøfte dåbsteologi, dåbsritual og dåbspraksis og vurdere, om der er behov for større eller mindre ændringer i det nuværende dåbsritual.

Dåbskommissionen skal afslutte sit arbejde ved udgangen af marts 2027, og jeg ser frem til at følge arbejdet i kommissionen.

By-, Land- og
Kirkeministeriet

Akt nr.: 345634
Side 3

Morten Dahlin

/ Katrine Gunnersø Søndergaard